 <p>JÁSZBERÉNYI VÁROSI Könyvtár</p>	Minőségügyi Kézikönyv	
	Stratégiai terv 2016-2020 MK-003	Létrejött: 2017.11.10.

A JÁSZBERÉNYI VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2016-2020

Jóváhagyta:

.....
Kovács Péter könyvtárvezető

.....
Tóth József ügyvezető

Tartalomjegyzék

Tartalom

I. Bevezetés	3
I/1. A stratégiai tervezés célja	3
I/2. A könyvtár bemutatása	3
A könyvtári munka	3
I/3. Küldetésnyilatkozat	4
I/4. Jövőkép	5
II. Helyzetelemzés	5
II/1. PGTTJ analízis	5
Politikai tényezők	5
Gazdasági tényezők	6
Társadalmi tényezők	7
Technológiai tényezők	9
Jogi tényezők	10
II/2. SWOT analízis	11
III. Célok	12
III/1. Átfogó cél	12
III/2. Folyamatos stratégiai célok	12
1. Minőségbiztosítás	13
2. A könyvtári funkcióknak megfelelő épület kialakítása, fenntartása, infrastruktúra fejlesztés	13
3. Munkatársak folyamatos képzése, belső képzés	13
4. Külső kommunikáció	13
5. Olvasásnépszerűsítés	14
6. Állománymenedzsment	14
7. Digitális írástudás fejlesztése	14
III/3. Kiemelt stratégiai célok	14
1. Esélyegyenlőség, fenntarthatóság	15
2. Digitalizálás	15
3. Együttműködések kialakítása	15
4. Külső kommunikáció – On-line felületek	15
5. Gyűjtemény szervezés	15
6. Önkéntes munka	16
7. Információs szolgáltatások fejlesztése	16
IV. Záró rendelkezések	16

I. Bevezetés

I/1. A stratégiai tervezés célja

A könyvtár stratégiai terve határozza meg a könyvtár minőségpolitikáját és minőségirányítási rendszerét. A stratégia a jövőalkotás eszköze. Célja az intézmény hosszú távú célkitűzéseinek és szándékainak rögzítése, ezek megvalósításához szükséges anyagi és humán erőforrások számbavétele. A célok eléréséhez szükséges cselekvési program megfogalmazása.

I/2. A könyvtár bemutatása

1900-ban alapított könyvtárunk hosszú történeti fejlődés eredménye. Több évtizede önálló intézményként áll a lakosság rendelkezésére. A rendszerváltásig a jász települések könyvtárainak központja is volt. A múltidézéskor értékeljük a könyvkezelő elődök, a könyvtárosok munkáját is, akik a történelem viharos esztendeiben is kitartóan, kellő elhivatottsággal dolgoztak. Korunk változó életformái, környezetünk sokrétű fejlődése nagy kihívást jelentenek a harmadik évezred emberének. E tény követelményeket támasztott könyvtárunkkal szemben is. Alaptevékenységünk az információszolgáltatás, melynek minősége függ a szakalkalmazottak képzettségétől, a gyűjtemény összetételétől és a közvetítés színvonalától. Az intézmény nyitott a különböző kultúrákra. Az új feladatok megoldása a dolgozóktól gyökeresen új szemléletet követel. Ma, értékvesztett világunkban szükség van a közgyűjteményekre, azok szolgáltatásaira, nyomtatott és elektronikus dokumentumaira, udvarias, felkészült könyvtárosaira. A 2005-ben újjáépült könyvtár bizonyította létjogosultságát, nem volt hiábavaló a pénzügyi és szakmai befektetés. Remélhetőleg az intézménynek lesz arra lehetősége, hogy emberközpontú, önálló könyvtárként, gyarapodó tudástárként működhessen az elkövetkező években is.

A jászberényi Városi Könyvtár és Információs Központ, mint önálló intézmény Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének 197/2011. (VIII. 12.) Kt. határozata alapján 2011. szeptember 30-án megszűnt.

A könyvtári feladatokat 2011. október 1-től a JÁSZKERÜLET Nonprofit Kft. – Városi Könyvtár Jászberény látja el.

A könyvtári munka

A Jászberényi Városi Könyvtár, Jászberény egyik legrégebbi kulturális intézménye elsősorban könyvtári szolgáltatást nyújt a településen élők számára. A szolgáltatást két akadálymentes helyszínen biztosítjuk: a Bercsényi úti, 2005-ben felújított, tetszetős, modern központi épületben és Porteleken, a szintén felújított régi iskola épületében. Az 1997. évi CXL. Törvényben előírt alapfeladatok ellátását a könyvtár 123298 (2013) darabos gyűjteményével biztosítja, mely a legkülönfélébb dokumentum-típusokból tevődik össze: könyv, folyóirat, térkép, DVD, CD, tekercses dia stb. Emellett lehetőséget biztosít az internet gyors elérésére, a szakalkalmazottak pedig számos adatbázisból nyújtanak tájékoztatást. A könyvtári állományban kortól, nemtől, hovatartozástól függetlenül mindenki megtalálhatja a tanulmányaihoz, a szakmájához, önképzéshez, művelődéshez kapcsolódó alapvető műveket, és a szórakozást, kikapcsolódást segítő könnyű és klasszikus szépirodalmat is. A teljességet a könyvtárközi kölcsönzéssel biztosítjuk, így tesszük elérhetővé az ország

területén megjelent összes műhöz történő hozzáférést. A könyvtár gyermekrészeleg speciálisan gyerekek számára válogatott, igen kedvelt gyűjteményt gondoz. Emellett a rajzversenytől a havi kvízeken át a mesemondó versenyekig évi 200 csoportos foglalkozást is tartanak a legkülönbözőbb témákban a kisebbeknek. Az intézmény a teljességre törekedve gyűjti, feldolgozza a Jászberényre vonatkozó információkat és a helyi televízió anyagait, melyekhez több szempontú visszakeresést biztosít. 2013-ban megkezdődött ezen anyag digitalizálása és előkészítése az online elérhetővé váláshoz. Az 1868-1945 között megjelent jászberényi, jászági lapok tanulmányozására mikrofilmen van lehetőség. Az internet szobában található 12 számítógépen – az internetezési lehetőségen kívül – alapfokú számítógép-kezelői, internethasználati ismereteket is oktatnak a könyvtárosok. A gépeket használók segítséget kérhetnek és kapnak a munkatársaktól. Többen közülük képzett e-tanácsadók és informatikus könyvtárosok, akik eligazodást nyújtanak az elektronikus ügyintézésben is. 5 gép alkalmas arra, hogy vakok és gyengénlátók is internetezhessenek. A gyűjteményhez online elérésű katalógus felület biztosított, ahol az olvasók az állományban található művek adatainak megtekintése mellett egyre bővülő szolgáltatásokat vehetnek igénybe (úgy mint előjegyzés, hosszabbítás, adatmódosítás, lejárat előtti figyelmeztetés). Ezt a 2005 óta bevezetésre került elektronikus (vonalkódos) kölcsönzés teszi lehetővé, melynek alapja a sokrétűen feltárt, az intézmény minden dokumentumát tartalmazó adatbázis. A könyvtár szakalkalmazottai mind rendelkeznek könyvtárosi diplomával, többen mesterfokon is. Kiseb rendezvények tartására alkalmas, műszakilag is jól felszerelt kamaratermünkben a legkülönbözőbb programok, míg a folyosón található kiállító galérián főként helyi alkotók és a könyvtár saját anyagának képzőművészeti kiállításai kapnak helyet. A könyvtár számos kulturális rendezvénnyel egészíti ki tevékenységét, melyek közül legjelentősebbek a helyi kutatók és népszerű magyar szerzők könyvbemutatói, ismeretterjesztő, irodalmi előadások. A munkatársak a kölcsönzés, tájékoztatás, irodalomkutatás, gyermekfoglalkozás, könyvtári dokumentumok feldolgozása és rendezvényszervezés mellett végzik jelenleg házi videók digitalizálását, bakelit lemezek, hangkazetták cd-re való archiválását, fénymásolást, nyomtatást, laminálást, nyomdai előkészítést, csillagászati szakkör üzemeltetését...

I/3. Küldetésnyilatkozat

Jászberény város nyilvános közkönyvtáráként feladatunknak tekintjük, hogy

- gyűjteményünket és partnerközpontú, minőségi szolgáltatásainkat a helyi igények figyelembevételével szervezzük szakképzett, folyamatosan fejlődő, megszólítható munkatársakkal;
- mindenki számára biztosítjuk az információhoz és a szolgáltatásokhoz történő szabad hozzáférést, különös tekintettel a helyi és a közhasznú információkra;
- alapelvünk az olvasási kultúra és a digitális írástudás fejlesztése, a tanulás, a művelődés és a szabadidős tevékenységek támogatása, kiemelt figyelmet fordítva a gyermekekre;
- szorosán együttműködünk partnereinkkel, folyamatosan fejlesztjük infrastruktúránkat és szolgáltatásainkat;
- közösségi térként nyitottan, rugalmasan, empatikusan, barátságos légkörben végezzük munkánkat.

I/4. Jövőkép

Szakmailag önálló, kiszámítható környezetben, megfelelő finanszírozással működő könyvtár, biztonságos egzisztenciájú, ideális létszámú, korszerű szakmai tudású munkatársakkal.

Elérjük, hogy a minőség napi rutinná váljon: felkészült könyvtárosok, elkötelezett vezető, minősített könyvtár.

Megőrizzük és erősítjük a könyv és az olvasás szerepét.

Bővítjük az online szolgáltatásokat, komplett digitális helyismereti adatbázist hozunk létre, azt folyamatosan építjük.

Növeljük a könyvtár ismertségét, elismertségét és a használók számát, figyelembe vesszük a megfogalmazott és a kimondatlan olvasói igényeket.

Személyes kapcsolattartással is elősegítjük a látogatók lelki és szellemi feltöltődését.

Megfelelő funkciójú, rugalmasan alakítható, gazdaságosan fenntartható, jól megközelíthető, a könyvtár szellemiségét küllemében is tükröző, korszerű infrastruktúrával rendelkező épületben dolgozunk.

II. Helyzetelemzés

II/1. PGTTJ analízis

Politikai tényezők

Helyi politika

Jászberény a térség meghatározó jelentőségű települése. Az elmúlt 5 évben a város kulturális intézményei jelentős szervezeti változásokon mentek keresztül. A városvezetés 2011 őszén a könyvtár, a művelődési ház és a mozi összevonásával ill. nonprofit kft-ben való működtetésükkel jelentősen megváltoztatta az intézmények struktúráját, szerepét, feladatkörét. A bizonytalansági tényezők ellenére a városvezetés kultúrabarát politikát folytat, a kulturális intézmények többirányú támogatást élvezhetnek. Kiemelt politikai törekvés a versenyképesség és a foglalkoztatás növelése, a közösségfejlesztés, az életminőség javítása, az élethosszig tartó tanulás támogatása. A könyvtár fenntartója a JÁSZKERÜLET Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. A Jászberényi Városi Könyvtár a hatályos törvények, rendeletek, jogszabályok szerint működik. A 2015 februárjában lezajlott szakfelügyelet megállapítása szerint minden adott a korszerű működéshez.

Szakmai

A könyvtárak működésének szabályozása az Európai Unióban nemzeti szinten történik, de az uniós politika jellemzi a fejlődési irányvonalakat. A dinamikusan változó környezetben a régóta kialakult könyvtári struktúra megállja helyét, miközben az egyes intézmények igyekeznek lépést tartani az összevonásokkal, a használói igényekkel, funkcióbővülésekkel.

Az országos könyvtári stratégiát a 2008–2013 közötti időszakra a Portál program határozta meg (<http://ki.oszk.hu/content/portal-program>), amely kijelölte a fő fejlesztési irányokat: kulturális vidékfejlesztés, esélyteremtés, az információhoz és dokumentumokhoz történő hozzáférés növelése, a könyvtárakban őrzött szellemi javak digitalizálásának felgyorsítása, az olvasáskultúra fejlesztése, felhasználóbarát szolgáltatások.

A könyvtári minőségfejlesztés törvényi kötelezettséggé vált, az erre való felkészülés és felkészítés a Könyvtári Közös Értékelési Keretrendszer iránymutatásával történik. Késik a könyvtárügyi stratégia, és jelentős hiányosság az újabb típusú szolgáltatások (elektronikus másolatok, digitalizálás, helyi építésű adatbázisok, e-book) gyakorlatának szabályozása, a szolgáltatások mikéntjéről és hogyanjáról való egységes szakmai állásfoglalás.

Gazdasági tényezők

Magyarország gazdaságát 2008-2013 között gazdasági és pénzügyi válság, illetve a gazdaság megmentésére, fellendítésére irányuló intézkedések jellemezték. A munkanélküliségi ráta ebben az időszakban 12 % körüli, az infláció 5 % feletti volt.

A gazdasági válság érezte negatív hatását a magyar könyvpiacra is. A könyvek ára növekedett, a könyvforgalom és a megjelent könyvek száma jelentősen csökkent.

A könyvtárak egyre kevesebb pénzt tudtak állománygyarapításra fordítani. A közalkalmazottak, ezen belül a könyvtárosok számának csökkentésével egyre nehezebb feladat a könyvtáros szakma presztízsének és színvonalának megőrzése.

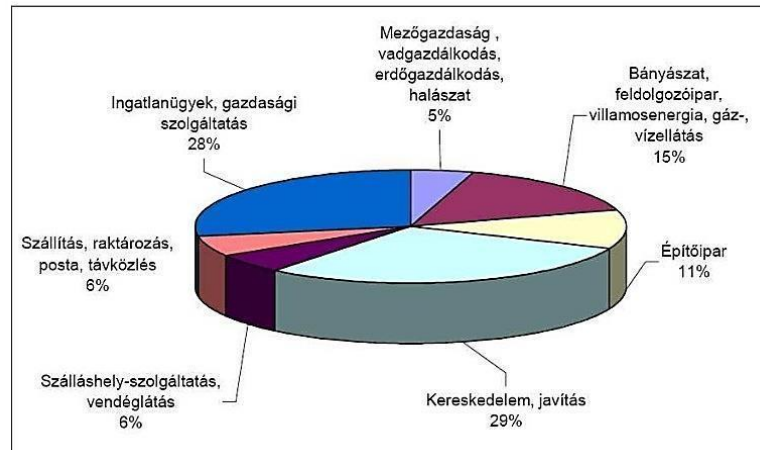
Jászberény gazdasága

A 26 ezer lakosú Jászberény Jász-Nagykun-Szolnok megye második legnagyobb települése, amely agrárjellegű kisvárosból mára nagy ipari hagyományokkal rendelkező várossá vált. Az 1950-es évektől kezdődően gépipari feldolgozó-beszállítói kör alakult ki, amely felváltotta a mezőgazdaság túlsúlyát.

Jászberény innovációs potenciáljának két legfontosabb bázisa az Electrolux-Lehel Kft. és a Jász-Plasztik Kft. A gépipari hagyomány a mai napig meghatározza a város arculatát, ugyanakkor az ipari park hiánya és a közlekedési infrastruktúra nem megfelelő szintje korlátozza a gazdasági növekedést. A foglalkoztatási szerkezet stabil, a munkanélküliség csökkenő tendenciát mutat, de a bérek elmaradnak a hazai átlagtól.

A gazdasági szervezetek, vállalkozások száma növekszik, ezek döntő többsége 10 főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztat. Szakágai: kereskedelem, feldolgozóipar, gépjárműjavítás, építőipar, mezőgazdaság. Az elmúlt 5 évben az ágazatok között a szolgáltatásokban működő vállalkozások száma emelkedett legnagyobb arányban. Visszaesés tapasztalható viszont a mezőgazdasági, ipari területen működő vállalkozások arányában. Feltűnő, hogy az egykori mezővárosban ma már csak a vállalkozások 2,9%-a tevékenykedik a mezőgazdaságban.

(Terra Stúdió Kft. 2008)

A természeti erőforrások közül a város gazdaságát sokáig a termőföld határozta meg annak ellenére, hogy a település területén a termőföldek átlagos termőképessége a közepesnél kissé gyengébb. A várost érintő vízfolyások a Zagyva és a beleömlő Tarna, melyek turisztikai jelentősége (még) csekély. Idegenforgalmi szempontból fontos természeti erőforrás viszont a termásvíz. Jászberény iparűzési adóbevételei a 2008. évi gazdasági válságig folyamatosan növekedtek, a 2008-as csúcs 2 199,27 millió Ft volt. A válság utáni mélypontot 2013-ban érte el, de a visszaesés az ország több más területéhez képest csak mérsékelt volt, a leggyengébb év iparűzési adója is elérte a legjobb 82,5 %-át, ami a helyi gazdaság erejét tükrözi.

2014-ben ismét jelentősen emelkedett az iparűzési adóból származó bevétel, megközelítette a 2008-as értéket. Évről évre a TOP50 vállalat befizetései adják az összes iparűzési adó kb. 80 %-át. (Forrás: Jászberény Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája)

A jászberényi kistérség gazdasági-társadalmi helyzete az alföldi és a Tisza menti térséghez viszonyítva kedvezőnek mondható. A város szolgáltatási, kereskedelmi és turisztikai kínálata szűkös. A főváros, valamint a Mátra és a Tisza-tó közelsége miatt a térség turizmus szempontjából nem képvisel jelentős célpontot. Kiemelkedő értékei a Jász Múzeum, a Jászság Népi Együttes, a Jászberényi Állat-és Növénykert, a jégpálya, a Városi Strand- és Gyógyfürdő, valamint a helyi kulturális fesztiválok. Nemzetközi ismertségű rendezvény a Mézvásár és a Csángó Fesztivál.

Társadalmi tényezők

Lakosság

Jászberény lakossága 2014-ben 26 622 fő volt. A népességszám 1980-ban volt a legnagyobb (31 402 fő), azóta folyamatosan csökken. A népességfogyás az utóbbi években a korábbiakhoz képest lassult, míg a környező településeken felgyorsult. Jászberény 20 év óta vándorlási pozitívummal rendelkezik, ami a város gazdasági, foglalkoztatási vonzerejét tükrözi (1. táblázat).

1. táblázat A népességszám változásának tényezőinek alakulása 1980-2011 között

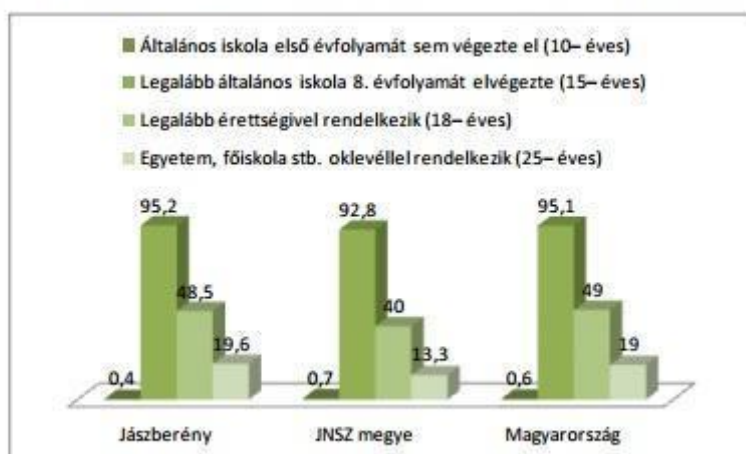
	Élveszületés	Halálozás	Természetes szaporodás, ill. fogyás (-)	Vándorlási különbség	Népességszám a Népszámlálás évében
1980-1989	3 437	4 256	-819	-1 122	29 461
1990-2001	3 028	4 923	-1 895	637	28 203
2001-2011	2 645	4 464	-1 819	703	27 087

Forrás: KSH Népszámlálás

(Forrás: KSH Népszámlálás)

Mind országosan, mind Jászberényben jellemző az elöregedés. Saját kistérségi átlagához képest is idősebb Jászberény lakossága.

1. ábra Az iskolai végzettség területi összehasonlításban (adott korcsoport %-ában)

Forrás. KSH, Népszámlálás 2011

(Forrás: KSH, Népszámlálás 2011)

A legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzettek aránya a 15 év felettek körében 95,2 %, ami az országos átlaggal egyezik, és kedvezőbb a megyei átlagnál. Az érettségivel rendelkezők és a felsőfokú végzettségűek vonatkozásában Jászberény a megyei átlagnál jobb értékeket produkál, az országos átlaggal pedig egyeznek mutatói. 2015 januárjában a munkanélküliek aránya (a relatív mutató értéke) Jászberényben 4,51% volt, Jász Nagykun-Szolnok megye értéke 7,84% az országos arány pedig 5,99% volt ugyanekkor. A foglalkoztatottak aránya a városban 42%, míg a megyében csupán 37%.

A 2011. évi népszámláláskor Jászberényben 11 377 háztartás volt. Az átlagos háztartásnagyság csupán 2,37 fő, de ez az érték a megyében mindenhol alacsony. A háztartásnagyság évtizedek óta csökkenő tendenciája részben a gyerekszám csökkenésére, részben a társadalom atomizálódására utal Jászberényben is.

Életminőség: Az egy adózóra jutó, adóalapot képező jövedelem összege 2011-ben 1 892 eFt/év volt, ami elmarad a szolnokitól, de meghaladja a megyeit.

Fontos lenne, hogy ápoljuk az agrártársadalmi szemléletet, de egy erős iparos réteg megjelenésének köszönhetően jelenleg átmenet vagyunk az agrártársadalomból az ipari társadalomba.

Oktatás

A csökkenő gyerekszám a felsőoktatásba jelentkezők létszámát és összetételét is megváltoztathatja.

A felsőoktatás szerkezetének átalakulásával csökkent az államilag finanszírozott helyek száma. A kisebb létszám negatívan hathat a társadalom műveltségi szintjére, az elhelyezkedési esélyekre. Állami támogatást csak a társadalmilag hasznosnak tekintett, illetve piacképes szakok kaphatnak a jövőben.

A természettudományos szakokra jelentkezők száma országosan alacsony mértékű.

A város oktatási rendszerében növekszik az egyházi szerepvállalás. A felsőoktatás évek óta húzódó, komoly gondokkal küzd. Az egyetlen főiskola nem piacképes szakokat indít.

A romló gazdasági helyzet és ebből adódóan a különböző társadalmi rétegek közötti szakadék növekedése miatt a könyvtárak ingyenes szolgáltatásaikkal, meglévő állományukkal és informatikai infrastruktúrájukkal, barátságos környezetükkel versenyképes szereplők a kultúrát közvetítő „piacon”.

Technológiai tényezők

A KSH adatai alapján 2012-ben a lakosság jelentős többsége, 76%-a használt már számítógépet. A tényleges használók korcsoportos bontása arra utal, hogy a számítógép- használat a fiatalabbak körében lényegesen magasabb, mint az idősebb korosztály esetében, de náluk is emelkedést mutat.

Az információtechnológia gyors fejlődése a könyvtárak számára az elmúlt időszak legnagyobb kihívása.

Egyre elterjedtebb és olcsóbb a szélessávú internet, megnőtt a mobil-kommunikációs eszközök használata, nagyobb szerepet kap a digitális írástudás. A közösségi oldalak használata újjászervezi a fiatalok társas érintkezési szokásait és kultúrafogyasztását. A könyvtáraknak ezekkel a változásokkal lépést kell tartani. Megjelent az a használói réteg, amely saját mobil eszközén veszi igénybe a könyvtár internet (wifi) hálózatát. 2015-ben a Jászberényi Városi Könyvtár a térség egyetlen szélessávú internet elérést biztosító intézménye.

A könyvtár használóinak egy része igényli az infotechnikai újdonságok adaptálását, az infokommunikációs csatornák bővítését, az interaktivitási lehetőségeket, a legújabb eszközök (QR-kód, rádiófrekvenciás azonosító rendszerek, e-könyvek, mobil applikációk) alkalmazását.

A könyvtárak feladata – a mindenkor szerzői jogi törvény betartása mellett –, hogy létrehozzon és szolgáltatson elektronikus dokumentumokat, és a digitalizálás során keletkező anyagokat online formában hozzáférhetővé tegye. Fontos feladat még a digitális írástudás fejlesztése (főleg az idősebb korosztály körében). Minderre a könyvtáraknak megfelelő technikai eszközök beszerzésével, a munkatársak képzésével és új szolgáltatásstratégiával kell felkészülniük. Az e-bookok kiadása és vásárlási forgalma ugrásszerűen növekszik, a könyvtárak előtt álló feladat az e-dokumentumok beszerzése, a kölcsönzés megoldása. A könyvtárak közötti dokumentumcserében is mindinkább az elektronikus formák kerülnek előtérbe. A könyvtári szolgáltatások megjelennek a világhálón, a 24 órás elérés, a tartalmak folyamatos frissítése használói elvárás, akárcsak a könyvtári honlapok tartalmának okostelefonokon való elérése. A könyvtári munkafolyamatok gépesítése és az online elérésű katalógusok szinte azonnali frissítése integrált könyvtári rendszerek alkalmazásával valósul meg.

Könyvtárunk egyben e-Magyarország pont, ahol nemcsak technikai eszköz, de szakképzett segítség is található az interneten történő közigazgatási és egyéb ügyintézésre. Lehetőség van a dokumentumok nyomtatására, igénybe vehetők egyéb irodai szolgáltatások (fénymásolás, laminálás, szkennelés) is.

A könyvtár épülete akadálymentesített, a fogyatékkal élő emberek számára speciális technikai eszközöket is biztosítunk (szövegfelolvasó szoftver, hangskönyv).

Jogi tényezők

A törvények átalakulása érinti a kulturális jogot, azon belül a könyvtárak jogi hátterét. A könyvtárak működésének jelenlegi jogi szabályozása a rendszerváltást követően történt meg, az 1997. évi CXL. törvény nyilvános könyvtári ellátásról szóló része szabályozza a könyvtárak működését, feladatait, fenntartását, finanszírozását és együttműködését. (http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700140.TV és módosításai)

Könyvtári működés tekintetében a másik legfőbb vonatkozó törvény a helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény. (http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100189.TV és módosításai)

A Jászberényi Városi Könyvtár speciális helyzetet képvisel, mivel a könyvtár fenntartója egy Nonprofit Kft., így az annak működését befolyásoló törvényeket is figyelembe kell venni. Ilyen az úgy nevezett KKV törvény (2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról. (http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0400034.TV)

Kiemelendő még az adatvédelmi törvény, melynek vonatkozó részeit a könyvtárra is érvényesíteni szükséges. (2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100112.TV)

A könyvtár működését ezen túlmenően több törvény befolyásolja, melyeket itt csak felsorolunk: Munka Törvénykönyve, Polgári Törvénykönyv, tűzvédelmi törvény, államháztartásról szóló törvény, a mindenkori aktuális költségvetési törvény.

A könyvtár működését a törvények mellett különböző rendeletek befolyásolják.

Ezek:

- a nyilvános könyvtárak jegyzékéről szóló törvény: a 64/1999. (IV. 28.) korm. rendelet (http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900064.KOR#lbj13param)
- 19/2010. (IV. 23.) OKM rendelet a kulturális szakértői tevékenység folytatásának feltételeiről és a kulturális szakértői nyilvántartás vezetéséről
- 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről
- a kulturális miniszter és a pénzügyminiszter 3/1975.KM-PM számú együttes rendelete a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról
- 1/2000. (I. 14.) NKÖM rendelet a kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról
- 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról.

Egyéb irányelvek, keretdokumentumok, normatívák, charták:

Közkönyvtári charta (1993)

UNESCO közművelődési könyvtári kiáltványa (1994)

IFLA/UNESCO fejlesztési irányelvei közkönyvtárak számára (2001)

IFLA internetről szóló kiáltványa (2002)

Etikai kódex (2006)

A könyvtárak működését a hatályos törvények és rendelkezések, illetve a nemzetközi irányelvek mellett munkaügyi jogszabályok, fenntartói rendelkezések, a könyvtár belső szabályzatai, valamint vezetői utasítások és szakmai etikai normák határozzák meg.

II/2. SWOT analízis

(C) Korlátok <ul style="list-style-type: none"> • Olvasói szokások változása	
(S) Erősségek <ul style="list-style-type: none"> • szakképzett munkatársak, folyamatosan frissülő tudással • kellő szakmai rutin • olvasói igényeket is figyelembe vevő dokumentum gyarapítás • jó kapcsolatrendszer (civiliek, oktatási intézmények, egyéb külső partnerek) • önálló feladatmegoldás a munkatársak részéről • összetartó kollektíva • széleskörű programkínálat, szolgáltatások • rugalmas idő- és munka beosztási lehetőség • nagy múltú intézmény • nyitottság közönségi igényekre • lendületes, fiatalos vezetés • jól megközelíthető, újszerű épület • szakmai önkéntesek munkája • belső levelezőrendszer, szerver háttér • Erős IT háttér • porteleki fiókkönyvtár • csillagda, előadások • jól működő könyvtári kölcsönző rendszer • éves programterv megléte • közösségi tér • működő olvasó kör a Könyvtárban • A JÁSZKERÜLET Nonprofit Kft (hirdető, marketing) felületeinek használata	(W) Gyengeségek <ul style="list-style-type: none"> • könyvtár épületének adottságai (raktározás, épület kihasználtsága, világítás, épület széttagoltsága) • kevés a létszám a feladatokhoz és az épülethez • kávézó hiánya • halott állomány részek ellenőrzésének rendszertelensége • adminisztratív feladatok sokasága a szakmai munka rovására • nehéz bevonni önkéntes munkaerőt • nem ismerjük az épület látogatottságát (épületbe bármilyen okból belépő személyek száma) • nem tudjuk eléggé segíteni a digitális írástudást • web 2-es szolgáltatások korlátozottak

<p>(O) Lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none"> • új szolgáltatások kialakítása • pályázati források • egyéb szolgáltatásokból lehet növelni a látogatottságot, olvasószámot • önkéntesek, iskolai közösségi szolgálatban résztvevők céltudatosabb bevonása • népszerűsítő kampányok, akciók <ul style="list-style-type: none"> • helyszínt biztosít más eseményeknek, programoknak • könyvtári alapítvány 	<p>(T) Veszélyek</p> <ul style="list-style-type: none"> • egyre többen vannak, akik nem rendeltetésszerűen használják a könyvtárat • az egyéb szolgáltatások elveszik az időt a szakmai munkától • állományvédelemi hiányosságok • állagmegóvás hiánya • anyagi források, humánerőforrások kiszámíthatatlansága (részben kívülálló okokból) • szakirodalom gyors elavulása • periférián élő emberek életvitelszerűen használják a könyvtárat (egyre jobban előforduló jelenség) • szerzői jogi kérdések • munkatársak leterheltsége • adatvédelmi törvény (EU előírások szerinti alkalmazás)
---	---

III. Célok

III./1. Átfogó cél

Gyűjteményünket és szolgáltatásinkat a helyi igényeknek megfelelően, egyenlő esélyeket biztosítva, a minőségfejlesztés szempontjait figyelembe véve alakítjuk. Tudás-, információ- és kultúraközvetítő, olvasásnépszerűsítő tevékenységünkkel hozzájárulunk az életminőség javításához, a térség versenyképességének növeléséhez.

Érdekérvényesítő tevékenységünk és átgondolt külső kommunikációnk erősítésével növeljük társadalmi elismertségünket, szakmánk presztízsét.

III/2. Folyamatos stratégiai célok

Folyamatos stratégiai célok szakszerű megvalósításának forrása részben a a Fenntartótól származó éves pénzügyi keret, részben egyéb források (pályázatok, adományok, szponzoráció) bevonásával történik.

1. Minőségbiztosítás

A könyvtárhasználatért folytatott "versenyben" való eredmények növelése, a szolgáltatások minőségének javítása a minőségirányítási rendszer segítségével. A vonatkozó rendeletek alapján a Minőségbiztosítással kapcsolatos feladatok folyamatos végzése, nyomon követése.

- A MIT segítségével a minőségirányítási rendszer tervszerű és folyamatos alkalmazása
- Használói elégedettségi mérések a szolgáltatások minőségének biztosítása érdekében
- Az adatvédelmi változások beépítése és alkalmazása a könyvtári szolgáltatások terén

2. A könyvtári funkcióknak megfelelő épület kialakítása, fenntartása, infrastruktúra fejlesztés

Az épület átépítése során elkövetett tervezési és kivitelezési hibák korrigálása. A külső megjelenés tükrözze a könyvtár jellegét. A változó körülményeknek megfelelő belső terek kialakítása (Infrastruktúra fejlesztés) . Tervszerű karbantartás megvalósítása.

- Tervszerű állagmegőrzés, a munkálatok évenkénti előre ütemezése
- Új közösségi terek kialakítása (kávézó, udvar)
- Korszerű állományvédelmi és raktározási rendszer
- Világítás modernizálása, energiatakarékossági szempontok figyelembe vételével
- Környezetbarát elemek bevezetése

3. Munkatársak folyamatos képzése, belső képzés

Folyamatos és változó szakmai kihívásoknak megfelelő naprakész, korszerű ismeretekkel rendelkező könyvtárosok.

- Infokommunikációs kompetenciák fejlesztése
- cselekvési tervbe, hogy ki milyen képzésen vesz részt
- részvétel szakmai napokon, továbbképzéseken, konferenciákon
- Jó gyakorlatok átadása-átvétele, szakmai tapasztalatcserék
- Szakmai napok szervezése
-

4. Külső kommunikáció

A belső értékek, szolgáltatások kommunikálása a külvilág felé a könyvtár ismertségének növelése érdekében. Széleskörű kapcsolatok építésére való törekvés, kapcsolatok ápolása a társintézményekkel, civil szervezetekkel, oktatási intézményekkel és a médiával.

- a honlap felülvizsgálata, átalakítása
- Partnerlista folyamatos karbantartása és bővítése
- Együttműködési megállapodások
- Felkészülés az Európai Adatvédelmi Törekvéseknek való megfelelésre

5. Olvasásnépszerűsítés

Lemorzsolódás csökkentése, új olvasói rétegek megnyerése, a jelenlegiek megtartása. A járszági kistérség bevonása.

- Több megjelenés a könyvtár falain kívül, és ezek megfelelő propagálása
- Programok szervezése különböző fókuszcsoporthoz
- Jó gyakorlatok népszerűsítése oktatási intézményeknek

6. Állománymenedzsment

A gyűjtemény használói igények és minőségi elvek alapján való fejlesztése. A gyarapítási stratégiát a gyűjtőköri szabályzatban megfogalmazott iránymutatás alapján szükséges kialakítani, a források hatékony felhasználásával. Az aktuális jogszabályi környezet (vonatkozó törvények, rendeletek) figyelembevételével. Elektronikus dokumentumok és azok kölcsönzésének folyamatos bevezetése.

- Olvasói igényeket figyelembe vevő gyarapítás
- Rendszeres és tervszerű selejtezés, leltár
- A beszállítói kapcsolatok bővítése
- Kintlévőségek behajtása vagy állományból való kivonása
- Dokumentumtípusok és állományegységek szükségességének, felülvizsgálata, új típusú dokumentumokra igényfelmérés

7. Digitális írástudás fejlesztése

Az információs társadalomban kialakuló digitális szakadék, a hátrányos helyzet csökkentése, az információs műveltség elősegítése.

- Használói képzések szervezése az információs kompetenciák fejlesztése érdekében
- Web 2-es szolgáltatások bővítése
- Technikai feltételek biztosítása (az épületben mindenhol elérhető wifi, használóbarát honlap és katalógus)
- Igény szerinti egyéni segítségnyújtás az elektronikus ügyintézésben

III/3. Kiemelt stratégiai célok

Kiemelt stratégiai célok szakszerű megvalósításának forrása részben a a Fenntartótól származó éves pénzügyi keret, részben egyéb források (pályázatok, adományok, szponzoráció) bevonásával történik.

1. Esélyegyenlőség, fenntarthatóság

A Könyvtár mind programjaiban, mind megjelenésében képviselje és terjessze az esélyegyenlőséget és fenntarthatóságot.

- szelektív hulladékgyűjtés bevezetése az épületbe
- esélyegyenlőségi programok megvalósítása (pl: író olvasó találkozó)
- esélyegyenlőségi csoportok oktatás lehetőségének megteremtése (pl: idősek it oktatása, braille írás oktatás)

2. Digitalizálás

A jövő kihívásainak megfelelés alapján digitális állományok beszerzése, digitális adatbázisok építése, megvalósításhoz szükséges szabályzók, együttműködések, dokumentumok kidolgozása.

- Digitalizálási stratégia megalkotása, bevezetése
- Digitális dokumentumok beszerzése (EISZ)
- Helyismereti adatbázis kidolgozása
- Digitalizáló műhely létrehozása
- Jászberényben tevékenykedő csoportok „hagyatékának” digitalizálása (pl: Jászsági Néptánc Együttes, kórusok videófelvételeinek digitalizálása)

3. Együttműködések kialakítása

Több rétegű együttműködések kialakítása: Jászberényi, Jászsági és országos szintű intézményekkel, szervezetekkel.

- Helyismereti adatbázis kiépítéséhez szükséges együttműködések kialakítása (nyomdák, szerzők, könyvtárak, múzeumok, stb)
- Jászberényben található könyvtárak együttműködésének kialakítása
- Részvétel szakmai szervezetekben
- Jászsági közös katalógus létrehozása, működtetése (JászPortál)

4. Külső kommunikáció – On-line felületek

A Könyvtár on-line felületeink ki és átalakítása.

- facebook felület megújítása
- weblap átalakítása
- instagram oldal létrehozása

5. Gyűjteményszervezés

- Képtár kialakítása
- Jászberényben található Könyvtárak (szak, zárt könyvtárak) állományainak feltárása
- média és hang tár összevonása
- médiatár állományában, az elévült adathordozók, dokumentumok (videokazetta, keretes dia) felülvizsgálata, selejtezése.

6. Önkéntes munka

Az elmúlt években egyre csökkenő munkatársi létszámmal, egyre növekvő feladatokkal dolgozunk. Meg kell akadályozni, hogy ez a tendencia a munka eredményességének rovására menjen. Szeretnénk elérni, hogy több idő és figyelem jusson az olvasókkal való személyes törődésre és a mindennapi háttérmunkára.

- Iskolai közösségi szolgálatos tanulók, önkéntes segítők, nyugdíjasok, főiskolai hallgatók tervszerű bevonása a megfelelő feladatokba, szakmai gyakorlat biztosítása.

7. Információs szolgáltatások fejlesztése

- Fizetős adatbázisokra történő előfizetés.
- Más intézmények adatbázisának átvétele.
- Helyismereti adatbázisok létrehozása és hozzáférhetőségének biztosítása.
- A fogyatékkal élők igényeit segítő speciális eszközök, programok biztosítása (Braille-írás, felolvasóprogram, jelnyelvi tolmács).
- Web 2-es szolgáltatások fejlesztése.
- Felkészülés az Európai Adatvédelmi Törvényeknek való megfelelésre

IV. Záró rendelkezések

1. A fenti stratégiai tervet a munkatársak és a könyvtárvezető egyetértésével az ügyvezető igazgató hagyja jóvá.
2. Jászberényi Városi Könyvtár stratégiai terve 2016. február 1-től lép életbe.
3. A fenti stratégiai terv alapján évenként cselekvési tervek készülnek határidők, felelősök, valamint források megjelölésével. A cselekvési tervek alapján készülnek az éves beszámolók.